

**Аналіз впливу регуляторного акта
до проектів рішень Софіївської селищної ради «Про встановлення місцевих податків
і зборів – земельний податок», «Про встановлення місцевих податків і зборів –
орендна плата»**

1. Визначення проблеми.

Відповідно до Закону України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України належить до повноважень органів місцевого самоврядування.

Відповідно до підпункту 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ плата за землю – обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної й комунальної власності. Ставки податку, оренди та пільги встановлюються за рішенням ради.

Важливість проблеми полягає в тому, що прийняття ставок сприятиме збільшенню надходжень до дохідної частини бюджету Софіївської селищної територіальної громади, а також у необхідності викладення рішення з урахуванням змін у законодавстві. Відсутність регулювання може призвести до невиконання вимог чинного законодавства.

На підставі аналізу проблему передбачається вирішити шляхом державного регулювання - прийняття рішень «Про встановлення місцевих податків та зборів – земельний податок» та «Про встановлення місцевих податків та зборів – орендна плата». Цими проектами рішень пропонується встановити на території Софіївської селищної територіальної громади ставки земельного податку та орендної плати, починаючи з 2025 року, встановити пільги для фізичних та юридичних осіб, надані відповідно до статті 284 Податкового кодексу України.

Загальні надходження від плати за землю по Софіївській селищній територіальній громаді склали за **2023 рік – 15439,3 тис.грн.**

Прогнозний обсяг надходжень податку на 2025 рік є розрахунковим і може змінюватися від чинників, на які неможливо вплинути (чисельність платників, обов'язковість сплати ними податку - виникнення податкового боргу).

Ураховуючи, що рішення про встановлення місцевих податків та зборів є регуляторними актами та потребують реалізації процедур, передбачених Законом, розроблено проекти регуляторного акта - рішення Софіївської селищної ради «Про встановлення місцевих податків та зборів – земельний податок» та «Про встановлення місцевих податків та зборів – орендна плата». Прийняття цих регуляторних актів дасть можливість здійснення контролю за додержанням правил розрахунку та сплати, поповнити місцевий бюджет, що надасть змогу спрямувати отримані кошти від сплати податку та оренди на вирішення соціальних проблем територіальної громади та покращення інфраструктури.

В разі не встановлення органом місцевого самоврядування місцевих податків, податок буде справлятися виходячи з норм Кодексу із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування таких місцевих податків та/або зборів, при цьому не будуть враховані інтереси громади по встановленню таких ставок.

Ухвалення рішень селищної ради «Про встановлення місцевих податків та зборів – земельний податок» та «Про встановлення місцевих податків та зборів – орендна плата», що набуде чинності з наступного бюджетного періоду - з 01 січня 2025 року, необхідне для прозорого ефективного встановлення ставок плати за землю та пільг з її сплати. Основні групи (підгрупи), на які впливає проблема, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання - прийняттям цього проекту регуляторного акта:

Групи (підгрупи)	так	ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	

у тому числі суб'єкти малого підприємництва*	+	
--	---	--

Відповідно до діючого законодавства місцеві податки, їх ставки та пільги затверджуються селищною радою.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, у зв'язку з внесенням змін до постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 року № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» з урахуванням видів цільового призначення земель, розроблених відповідно до Земельного кодексу України, Закону України "Про землеустрій".

2. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є встановлення ставок та пільг з плати за землю відповідно до вимог ПКУ, отримання до бюджету Софіївської селищної територіальної громади прогнозованих податкових надходжень, забезпечення виконання програм: соціальних, економічних, екологічних, розвитку підприємництва, у сфері адміністративних послуг тощо, фінансування бюджетної сфери в галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово- комунального та дорожнього господарства, транспорту тощо.

Індикаторами досягнення цілей регулювання та зменшення масштабів проблеми є:

- кількісні: надходження плати за землю до доходної частини бюджету Софіївської селищної територіальної громади (2023 рік фактичні надходження - 2106,9 тис. грн., на 2024 рік планові показники - 2073,3 тис. грн.), що надають можливість для забезпечення виконання соціально важливих програм, фінансування бюджетної сфери в галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального та дорожнього господарства, транспорту тощо.

Кількість платників податку становить 6823 особи;

- часовий: регуляторний акт не має терміну дії до виникнення потреби у прийнятті нового регуляторного акту чи внесенні змін до діючого;

- якісний: забезпечення виконання цільових програм: соціальних, економічних, екологічних, розвитку підприємництва, електронного врядування, у сфері адміністративних послуг тощо, фінансування бюджетної сфери в галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального та дорожнього господарства, транспорту тощо.

Цілями регуляторного акта є:

- встановлення ставок земельного податку та пільг зі сплати цього податку;

- забезпечення соціально-економічного розвитку громади, подальшого регулювання земельних відносин, використання земельного ресурсу в інтересах Софіївської селищної територіальної громади;

- отримання фінансового ресурсу для вирішення соціально-економічних питань розвитку громади, підвищення соціальних стандартів.

Впровадження регуляторного акта дозволить забезпечити реалізацію державної політики в податковій сфері, зокрема, виконання вимог Податкового Кодексу України спрямованих на поповнення доходної частини бюджету Софіївської селищної територіальної громади для забезпечення реалізації місцевих програм.

3. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей.

3.1. Визначення альтернативних способів.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Порушення норм Податкового кодексу, оскільки відповідно до пункту 10.2; статті 10 Податкового кодексу України встановлення плати за землю є обов'язковим. Порушення статті 4 ПКУ (порушення принципів податкового законодавства, а саме рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів забезпечення дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків, єдиний підхід до встановлення податків і зборів; Дотримання процедури прийняття регуляторного акту Не прийняття

	<p>проекту регуляторного акта призведе до невиконання вимог ст.284.1 Податкового кодексу України «Верховна Рада Автономної Республіки Крим та органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території. Нові зміни до рішень щодо наданих пільг зі сплати земельного податку надаються відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням земельної ділянки до 1 числа першого місяця кварталу, що настає за звітним кварталом, у якому відбулися зазначені зміни».</p>
Альтернатива 2	<p>Прийняття регуляторного акту створить нормативно-правову базу для оподаткування земельним податком на території Софіївської селищної територіальної громади, відповідно до Податкового Кодексу України та постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 року № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру».</p> <p>Забезпечує досягнення цілей державного регулювання. Враховує пропозиції фізичних та юридичних осіб, які прийняли участь в обговоренні проекту рішення.</p> <p>Збільшення привабливості та ефективного використання земельних ділянок, які знаходяться у власності та користуванні фізичних осіб та суб'єктів господарювання.</p> <p>Належне фінансування програм соціально-економічного розвитку селищної ради.</p>

3.2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 (залишення існуючої ситуації)	Відсутні	Відсутність чітко встановлених ставок і виникнення плутанини в їх застосуванні, призведе до погіршення іміджу місцевої влади; Неможливість фінансування програм економічного та соціального розвитку громади в повному обсязі.
Альтернатива 2 (прийняття регуляторного акту)	Забезпечує досягнення цілей державного регулювання. Враховує пропозиції фізичних та юридичних осіб, які прийняли участь в обговоренні проекту рішення. Збільшує привабливість та ефективне використання земельних ділянок, які знаходяться у власності та користуванні платників плати за землю. Дозволяє наповнювати місцевий бюджет власними надходженнями.	Відсутні

4. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	2	Відсутність чітко встановлених ставок і виникнення плутанини в їх застосуванні, призведе до погіршення іміджу місцевої влади;

		Неможливість фінансування програм економічного та соціального розвитку громади в повному обсязі.
Альтернатива 2	4	Цілі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті повною мірою при збалансуванні витрат суб'єктів господарювання, громадян і органу місцевого самоврядування. Забезпечується можливість сплачувати плату за землю за обгрунтованими ставками з урахуванням диференціації за видами цільового використання земель; виконання програм: соціальних, економічних, екологічних, розвитку підприємництва, електронного врядування, у сфері адміністративних послуг тощо, фінансування бюджетної сфери в галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального та дорожнього господарства, транспорту тощо.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обгрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Відсутні	Відсутність чітко встановлених ставок і виникнення плутанини в їх застосуванні, призведе до погіршення іміджу місцевої влади; неможливість фінансування програм економічного та соціального розвитку громади в повному обсязі зумовить соціальну напругу в громаді та ставить під загрозу забезпечення стабільних надходжень до бюджету	Цілі прийняття акта можуть бути досягнуті частково
Альтернатива 2	Упорядкування відносин між селищною радою та суб'єктами господарювання й громадянами в частині ставок земельного податку за користування земельними ділянками селища з урахуванням диференціації за видами цільового використання земель. Прогнозовані	Розмір плати за землю для всіх категорій землекористувачів не збільшується. Тому, суб'єкти господарювання несуть витрати лише на ознайомлення з вимогами запропонованого регуляторного акта	Сприяє досягненню цілей регулювання, повністю вирішує проблему. У рейтингу результативності альтернатива на першому місці

	надходження до бюджету селища можуть бути використані на фінансування заходів, передбачених селищним бюджетом		
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Порушення норм Податкового кодексу, оскільки відповідно до пункту 10.2і статті 10 Податкового кодексу України встановлення плати за землю є обов'язковим. Порушення статті 4 ПКУ (порушення принципів податкового законодавства, а саме рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів забезпечення дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків, єдиний підхід до встановлення податків і зборів; Дотримання процедури прийняття регуляторного акту	Відсутність чітко встановлених ставок і виникнення плутанини в їх застосуванні, призведе до погіршення іміджу місцевої влади; Неможливість фінансування програм економічного та соціального розвитку громади в повному обсязі зумовить соціальну напругу в громаді та ставить під загрозу забезпечення стабільних надходжень до бюджету. Індикаторами можуть бути процеси та явища соціально-економічного характеру (прискорення або уповільнення змін економічного зростання, політичні впливи, дефіцит ресурсів тощо)
Альтернатива 2	Для досягнення встановлених цілей перевага була надана цій альтернативі, що надасть можливість: сплачувати плату за землю за обґрунтованими ставками з урахуванням диференціації за видами цільового використання земель; - отримати заплановані податкові надходження до бюджету громади; сприяти удосконаленню процедури адміністрування плати за землю та попередити виникнення конфліктних ситуацій між органами державної фіскальної служби й платниками податку	На дію регуляторного акта можливий вплив зовнішніх чинників, ухвалення змін та доповнень до чинного законодавства України в цій сфері. Індикаторами можуть бути процеси та явища соціально- економічного характеру (прискорення або уповільнення змін економічного зростання, політичні впливи, дефіцит ресурсів тощо). Крім того, на кількості власників земельних ділянок та землекористувачів може відобразитися економічна ситуація в державі

5. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізм дії запропонованого регуляторного акту спрямований на врегулювання питання плати за землю на території Софіївської селищної територіальної громади відповідно до основних положень Податкового Кодексу та зміцнення ресурсної бази селищного бюджету.

Запропонований нормативно-правовий акт відповідає принципам державної регуляторної політики, а саме:

- доцільності - використання наданих державою повноважень органу місцевого самоврядування щодо запровадження земельного податку, та нарощування доходної частини бюджету Софіївської селищної територіальної громади
- ефективності - запровадження даного регуляторного акту дасть змогу щорічно отримувати додаткові надходження від земельного податку, особливо за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (державної форми власності);
- збалансованості - для суб'єктів господарювання, яких стосуватиметься даний регуляторний акт - чітке визначення умов сплата земельного податку, для бюджету - стабільне отримання надходжень даного податку;
- передбачуваності - прийняття даного регуляторного акту дозволить суб'єктам господарювання, які є платниками земельного податку, створювати довгострокові плани діяльності, а органу місцевого самоврядування - отримати перспективу розвитку на подальші роки;
- принципу прозорості - дані проекти рішень підлягають оприлюдненню на офіційній сторінці Софіївської селищної ради в мережі Інтернет;
- врахування громадської думки - протягом місяця з дня опублікування можна направляти свої пропозиції та зауваження на адресу: 53100, Дніпропетровська обл., с-ще Софіївка, бул. Шевченка, 19, або за телефонами 0800-503-639; (0564) 23-21-12; (0564) 23-21-10.

6. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якимирозпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Податок не є новим, тому додаткових витрат бюджету на впровадження та адміністрування регулювання не передбачається, видатки фіскальних органів та органів місцевого самоврядування не зміняться.

Здійснено розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади та для суб'єктів господарювання великого, середнього й малого підприємництва згідно з Методикою проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 року №308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта», зі змінами (додатки 1, 2, 3).

7. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Рішення набуває чинності з початку наступного бюджетного періоду, тобто з 01.01.2025, та не має терміну дії до виникнення потреби у перегляді даного регуляторного акту.

Передбачається, що власники та користувачі земельних ділянок будуть неухильно виконувати вимоги запропонованого проекту рішення, тобто в повному обсязі та своєчасно здійснювати плату за землю.

Землекористувачі несуть відповідальність за своєчасне та повне погашення зобов'язань з плати за землю у порядку й розмірах, установлених ПКУ. Несплатена сума вважається податковим боргом і підлягає стягненню в примусовому порядку.

Якщо платники податку протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення не сплачують узгоджену суму грошового зобов'язання, то вони притягуються до відповідальності у вигляді штрафу у розмірах, встановлених ст. 126 ПКУ. "

Згідно з підпунктом 129.1.1 пункту 129.1 статті 129 ПКУ після закінчення встановлених строків сплати на суму податкового боргу нараховується пеня.

Таким чином, власники та користувачі земельних ділянок зацікавлені у виконанні вимог запропонованого проекту рішення.

Упровадження та виконання вимог регулювання не потребує додаткового забезпечення ресурсами, оскільки податок не є новим.

На дію регуляторного акта можуть негативно вплинути значні темпи інфляції та економічна криза.

Рішення діятиме до змін в чинному законодавстві, до прийняття нового рішення абонесення змін в дане рішення.

8. Визначення показників результативності дії регулятивного акту

Для визначення результативності цього регуляторного акту пропонується встановити такі *статистичні показники*:

- обсяг надходжень земельного податку, до бюджету територіальної громади, пов'язаний з дією акта, грн.;
- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта;
- розмір коштів і час, що витрачаються суб'єктами господарювання й громадянами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Для визначення ступеня досягнення очікуваних результатів та цілей регулювання слід застосувати прогностні показники результативності.

Прогностні значення статистичних показників:

показник	2023	прогнозований на 2024 рік	прогнозований на 2025 рік
Кількість платників плати за землю, на яких поширюватиметься регуляторний акт, осіб, у тому числі:	6795	6823	6823
Надходження коштів до бюджету міста від плати за землю, тис. грн., у тому числі:	15439,3тис.грн	16373.5тис.грн	19751,8тис.грн
Рівень поінформованості громади та суб'єктів господарювання з основних положень акта	Високий	Високий	Високий

9. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акту

Відстеження результативності дії акта буде здійснюватися в терміни, визначені Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та відповідно до методики, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 року №308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта», зі змінами.

Відстеження результативності регуляторного акта включає:

- виконання заходів з відстеження результативності;
- підготовку та оприлюднення звіту про відстеження результативності.

Строки проведення відстеження результативності регуляторного акта:

- базове відстеження результативності регуляторного акта - здійснюється на етапі підготовки регуляторного акта або не пізніше 3-х місяців з дня набрання чинності цим актом;
- повторне відстеження результативності буде здійснено за три місяці до дня закінчення визначеного строку, але не пізніше дня закінчення визначеного строку.

Відстеження надходжень податку до місцевого бюджету буде здійснюється шляхом аналізу інформації наданої ГУ ДПС у Полтавській області.

Аналіз регуляторного акта розроблений у відповідності до статей 4, 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» з урахуванням вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 року №308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта», зі змінами.

Секретар селищної ради

Людмила НАЗАРЕНКО